

МЕРЕЖА ІНФОРМАЦІЙНО-
РЕКРЕАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ
«ШЛЯХ»

НОВГОРОД-СІВЕРСЬКИЙ

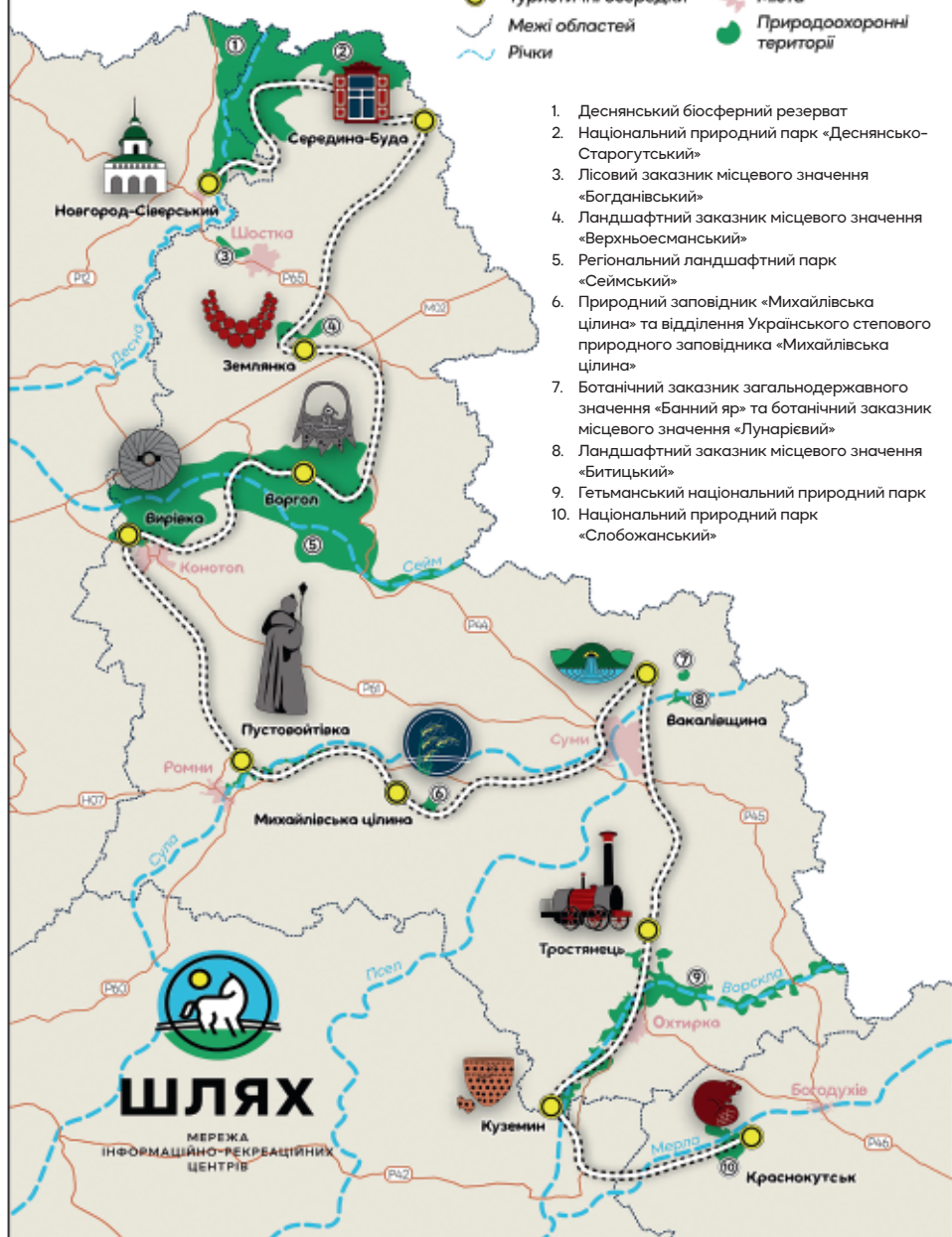
ШЛЯХ

МЕРЕЖА ІНФОРМАЦІЙНО
РЕКРЕАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ

МАПА

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

	ШЛЯХ		Автодороги
	Туристичні осередки		Міста
	Межі областей		Природоохоронні території
	Річки		

«Шлях» – це Мережа інформаційно-рекреаційних центрів підтримки природно-заповідних територій на північному сході України, створена громадською організацією «Українська природоохоронна група» за сприяння Програми розвитку ООН (ПРООН) в Україні за фінансової підтримки Уряду Швеції.

Мережа «Шлях» охоплює Деснянський біосферний резерват, НПП «Деснянсько-Старогутський», заказник «Верхньоесманський», РЛП «Сеймський», Пустовійтівські кургани і прилеглі заказники, відділення «Михайлівська цілина» Українського природного степового заповідника, низку заказників довкола біостаціонару СумДПУ, Гетьманський НПП, НПП «Слобожанський».

Осередки мережі різноманітні за формою організації та підпорядкуванням. Всі вони співпрацюють з адміністраціями природно-заповідних установ і допомагають їх популяризації, проведенню екскурсій, природоохоронних акцій, моніторингу стану довкілля тощо. Наскільки це працює в освітніх установах, показує досвід Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка та Державного професійно-технічного навчального закладу «Конотопський професійний аграрний ліцей».

Мережа є одночасно підґрунтям для співпраці, туристичним маршрутом і платформою для розширення. Мета проєкту – показати зв'язок природи з культурою, перебігом історії, довести необхідність збереження історичних ландшафтів для розвитку краю. Саме тому осередки мережі діють при Новгород-Сіверському історико-культурному музеї-заповіднику «Слово о полку Ігоревім», Комунальному закладі Сумської обласної ради «Державний історико-культурний заповідник «Посулля», Громадському історико-етнографічному музеї Пелагеї Литвинової-Бартош.

Проєкт «Мережа інформаційно-рекреаційних центрів підтримки природно-заповідних територій як складова відновлення та управління екосистемами громад» реалізує ГО «Українська природоохоронна група» за сприяння ПРООН в Україні в межах Програми ООН із відновлення та розбудови миру за фінансової підтримки Уряду Швеції.

Програму ООН із відновлення та розбудови миру (UN RPP) реалізують чотири агентства ООН: Програма розвитку ООН (ПРООН), Структура ООН з питань гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок (ООН Жінки), Фонд ООН у галузі народонаселення (UNFPA) і Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО).

Програму підтримують одинадцять міжнародних партнерів: Європейський Союз (ЄС), Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), Посольство США в Україні, а також уряди Канади, Данії, Німеччини, Японії, Нідерландів, Польщі, Швеції і Швейцарії.

Старий шлях
О. Дорошенко

*Вид на Новгород–Сіверський
із Замкової гори.
С. Панченко*

*Вид на Спасо–Преображенський
монастир.
С. Панченко*

Місто Новгород–Сіверський розташоване на кручі над Десною. Тисячу років тому центрами цього княжого міста були фортеця на неприступній Замковій горі та пристань – центр торгівлі. Серед численних історичних пам'яток міста сьогодні виділяється комплекс Спасо–Преображенського монастиря–фортеці, Успенський собор і Миколаївська церква, кілька затишних кварталів у центрі, що майже не змінилися із середини та кінця ХІХ ст.

Новгород–Сіверський – зручне місце для активного туризму. Піші прогулянки можна здійснювати просто в межах міста до об'єктів історико–культурного заповідника «Слово о полку Ігоревім». Тут є велосипедні маршрути на різну відстань: дальні (70–110 км) – до Мезинського НПП чи крайньої північної точки України – села Грем'яч; ближче (40–60 км) – джерела у селах Смяч, Ушівка, церкви у селах Дігтярівка та Жовква, палеолітична стоянка у

с. Пушкарі; короткий маршрут (до 20 км) – понад Десною від крейдяного кар'єра у с. Путивськ і до місця загибелі Івана Богуна.

У Новгороді-Сіверському туристам цікаво не лише влітку. Навесні, коли розливається Десна, тут неймовірні світанки і можна спостерігати численні зграї мігруючих птахів. Осінь також надає барв місцевим пейзажам, а в лісах багато грибів. Рибалки ж на Десні не залишаються без улову в усі пори року.

Інформаційно-рекреаційні центри в Новгороді-Сіверському діють на базі дитячого оздоровчого табору «Десна» на південних околицях м. Новгород-Сіверський та на подвір'ї історико-культурного заповідника «Слово о полку Ігоревім», що в Спасо-Преображенському монастирі.

*Повінь на Десні. Вид із вежі Спасо-Преображенського монастиря.
С. Панченко*

*Місце зустрічі Івана Мазепи та Карла XII на околицях с. Дігтярівка
С. Панченко*

*Крейдяний берег Десни
біля с. Пушкарі.
С. Панченко*

*Крутосхили правого
берега Десни біля с. Рогівка.
С. Панченко*

Деснянський біосферний резерват

починається на північних околицях міста Новгород-Сіверський. Тут і далі на північ, на правобережжі Десни, на кручах, бачимо відклади давніх морів у формі глин і крейди, трапляються сліди льодовикового періоду з різноманітними камінчиками та валунами. Глибокі ярі та кручі – ідеальне місце, щоб насолодитися краєвидами, які відкривалися ще давнім мисливцям на мамонтів. Хіба що зараз тепло і схили здебільшого вкриті лісом.

Самобутні села Стародубщини, реліктові степові ділянки, давні шляхи та парки можуть здаватися запускеними, але зберігають частку нашої історії. Не шукайте тут пралісів – вони південніше, у сусідньому Мезинському національному природному парку. На північ від Новгород-Сіверського – приклади значних зусиль щодо подолання наслідків водної ерозії, яка охопила ці землі після вирубки

лісів та розорювання вододілів. Протие-
розійні насадження вкривають схили, і це
гарна пам'ятка лісової дослідної справи.
Особливі почуття викликають численні
облаштовані криниці. Їхня вода однаково
холодна в будь-яку пору року. Вона
долає товщі порід віком у мільйони років і
неповторна на смак.

*Згряя перелітних птахів
у заплаві р. Десна.
С. Галущенко*

*Табун коней на придеснянських
луках біля с. Рогівка.
С. Панченко*

*Сільський будинок на околицях
Новгорода-Сіверського
С. Панченко*

**Шлях: мережа інформаційно-рекреаційних
центрів. Новгород-Сіверський**

Автори: С. Панченко, Г. Степаненко, О. Капіруля, Т. Шаміна

Рецензенти: Ю. Гладенко, Р. Маленков

Фото: С. Панченко, С. Галущенко, О. Дорошенко

Фото на обкладинці: А. Мохир

Карта: В. Колодежна

Відскануй QR-код
та дізнайся більше!

